

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610-362639
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-34600)

GÜNLÜDÜR

04-12-2025

7/34600
GK 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1715447 sayılı yazınız.

Eskişehir Milletvekili Sayın Jale Nur SÜLLÜ'nün tarafıma tevcih ettiği 7-34600 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-34600 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN JALE NUR
SÜLLÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-34600**

Maden sahalarında arama ve işletme ruhsat süreçlerinden sonra ruhsat sahipleri tarafından madencilik faaliyetlerine başlanabilmesi için “işletme izni” alınması gerekmekte olup, mevcut sahaların çok küçük bir alanına tekabül eden ve fiili olarak madencilik faaliyetinin yürütüldüğü alanı ifade eden işletme izinli alanlarda faaliyete başlanabilmesi için izin alanına yönelik olarak 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 7’nci maddesinde belirtilen; mülkiyet izninin (orman/mera/tapulu arazi vb.), ÇED Belgesi’nin, İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı’nın ve ilgili Bakanlık/Kurumlardan alınması zorunlu olan diğer tüm izinlerin (Sit, Milli Parklar, Turizm Bölgeleri Alanları ve Merkezleri ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve duyarlı bölgeler için vb.) tamamlanması gerekmektedir.

Yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği söz konusu izin süreçlerini tamamlayamayan hiçbir ocağın açılmasına ise Bakanlığımızca müsaade edilmemekte olup, bu bağlamda tek başına arama ve/veya işletme ruhsatına sahip olunması fiili olarak madencilik faaliyetlerinin başlatılabilmesi için yeterli olmamaktadır.

Bu bilgiler ışığında; Nadir Toprak Elementleri (NTE)’ye yönelik Eskişehir ili, Sivrihisar ilçesi sınırları dahilinde ve Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ETİMADEN) uhdesinde yer alan ruhsat sahası için Toryum+Barit+Fluorit+NTE işletme izni bulunmaktadır.

Madencilik faaliyetleri için kazılan toplam alanların Eskişehir ilimizin yüzölçümüne oranı %0,51’dir.

NTE rezervlerinin çıkarılması ve işlenmesi hususuyla ilgili olarak; Eskişehir ilimizin Beylikova ilçesindeki sahada yürütülen arama çalışmaları kapsamında, 310 lokasyonda yaklaşık 125 bin metre sondaj yapılmış ve sahadan 59.000’den fazla numune alınarak gerekli analiz çalışmaları tamamlanmış olup, NTE, barit, florit ve toryumdan oluşan 694 milyon ton kaynak tespit edilmiştir. Bu saha Çin’deki Bayan Obo sahasından sonra dünyanın ikinci büyük NTE kaynak sahasıdır. Ayrıca NTE sahasındaki kompleks cevherin ekonomiye kazandırılması faaliyetlerinde kurumsal kapasite ve uzmanlığın geliştirilmesi, teknoloji geliştirme, altyapı çalışmaları, pilot ve üretim tesisi kurulmasına yönelik çalışmaların yanı sıra, iş süreçlerinin daha etkin sürdürülmesi amacıyla “Beylikova Florit, Barit ve Nadir Toprak Elementleri İşletme Müdürlüğü” kurulmuş olup, Ülkemizin dünyanın önemli üreticisinden birisi olma hedefi ve stratejik bakış açısıyla ilk etapta 1.200 ton/yıl kapasiteli pilot tesis kurulmuştur.

Pilot tesiste; kompleks cevherden fiziksel, fizikokimyasal ve hidrometalurjik zenginleştirme yöntemleri kullanılarak ilk etapta Nadir Toprak Oksitleri (NTO) konsantresi elde edilmesi ve üretim sürecinin oluşturulması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Pilot tesisin kırma, öğütme, seperasyon, kavurma, liç, çöktürme, flotasyon aşamaları tamamlanmış olup, Ar-Ge çalışmalarına başlanmıştır. NTO konsantresinden nadir toprak oksitlerinin ayrı ayrı elde edileceği ünite, yapılan/yapılacak ön laboratuvar çalışmaları ile belirlenecek parametreler sonrasında mevcut pilot tesise entegre edilecektir. Pilot tesisin endüstriyel tesise dönüştürülmesine ilişkin çalışmalar, saflaştırma teknolojisi çalışmaları ile birlikte devam etmektedir. Endüstriyel Tesiste yıllık 570 bin ton cevher işlenecektir. 2026 yılında Endüstriyel Tesisin projelendirme çalışmalarının tamamlanmasını müteakip 2027 yılında yapımına başlanması planlanmaktadır.

Öte yandan; Dünya NTE üretiminde Çin, ABD, Avustralya ve Kanada gibi ülkeler ön plana çıkıyor olmakla birlikte NTE teknolojisine sahip olan ülke ve firmalar, NTO üretim süreçlerine ilişkin teknolojileri stratejik ve rekabetçi üstünlük olarak görmekte ve bu bilgileri paylaşmaktan kaçınmaktadır. Bu çerçevede ETİMADEN; milli bir bilinçle nadir toprak elementlerine ilişkin bir taraftan ülkemizin madencilik ve cevher zenginleştirme alanında uzman kadro ve altyapısı olan üniversiteleri ile imzalanmış Ar-Ge sözleşmeleri kapsamında yoğun faaliyetler sürdürürken, diğer taraftan ortaya konulan stratejilerle bu alanda teknolojiye sahip ülkelerin uzman Ar-Ge ve teknoloji kuruluşları ile iş birliği süreçlerine devam etmektedir. NTE rezervlerinin yabancı şirketlere veya devletlere verilmesine ilişkin yabancı şirketler ya da devletlerle yapılmış herhangi bir ön mutabakat, anlaşma veya niyet protokolü bulunmamaktadır.

Yine Bakanlığımız ilgili kuruluşu Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK); NTE ve diğer kritik elementler ve ürünlerinin elde edilmesi, bu elementlere ilişkin ürün, teknolojilerin

**ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN JALE NUR
SÜLLÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-34600**

geliştirilmesi ve gelişmiş teknolojik ürünlerde geniş bir şekilde kullanımının sağlanması amacıyla araştırmalar yürütmektedir. TENMAK bünyesinde ülkemizin sahip olduğu bütün kaynaklardan NTE'lerin elde edilmesi, NTE'ler kullanılarak gelişen sektörlerimizin ihtiyaç duyacağı uç ürünlerin üretilmesi ve ticari değere dönüştürülmesi için hem ulusal hem de uluslararası düzeyde Ar-Ge ve teknoloji geliştirme projeleri yürütülmektedir.

TENMAK bünyesinde yapılan ve NTE üretimi konusunda teknoloji geliştirilmesi amaçlanan Ar-Ge çalışmaları kapsamında İstanbul Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü başta olmak üzere birçok üniversite ile iş birliği yapılmakta, bu üniversitelerde NTE alanında yüksek lisans/doktora yapan araştırmacılar proje personeli veya bursiyer olarak projelerde görevlendirilmektedir. Bunun yanı sıra Japonya, Malezya, Pakistan, Almanya, Romanya, Polonya, Slovenya, Çek Cumhuriyeti ülkeleriyle iş birliği görüşmeleri yürütülmektedir. Ayrıca, insan kaynağı yetiştirilmesi ile ilgili TENMAK adına yurt dışına gönderilen personellerin özellikle NTE teknolojileri ile ilgili ABD, Kanada, Avustralya, Japonya ve Almanya gibi ülkelerde çalışmalar yapan ekiplere dahil edilmesine çalışılmaktadır.

NTE'lerin her türlü birincil ve ikincil kaynaktan kazanılmasına yönelik teknolojilerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla TENMAK bünyesinde ülkemizde ilk olan "NTE Cevher Zenginleştirme ve Saflaştırma Laboratuvarı" ile "Kalıcı Mıknatıs Üretimi ve Ar-Ge Laboratuvarı" alt yapıları kurulmuştur. Bunun yanı sıra özellikle enerji ve savunma sanayinin ihtiyaç duyduğu NTE içeren manyetik malzemeler ve optoelektronik malzemelerin geliştirilmesi kapsamında; külçe, şerit ve toz mıknatıs üretimlerinin yapıldığı, kalıp tasarımı ve kalıplama, sinterleme çalışmalarının gerçekleştiği, manyetik alan uygulamaları ve mıknatıs analiz süreçlerinin geliştirildiği ülkemizde ilk olan "Yerli Kalıcı Mıknatıs Üretim ve Ar-Ge Sistemi" kurulmuş ve devreye alınmıştır.

Eskişehir ilimizin Beylikova ilçesinde kurulan pilot tesisin çevresel etkilerine ilişkin hususlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı uhdesinde yürütülen ÇED sürecinde tüm yönleriyle etraflıca değerlendirilmekte olup, bu çerçevede söz konusu tesis için 16.04.2021 tarihinde alınan ÇED Olumlu Kararı kapsamında gerekli izlemeler bağımsız kuruluşlarca yapılmakta ve 3 aylık periyotlarda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na sunulmaktadır. Ayrıca, Beylikova Bölgesindeki pilot tesiste faaliyetler sonucunda açığa çıkan atık düzenli şekilde depolanmakta ve mer'i mevzuat hükümlerince düzenli olarak takip edilmektedir.

2025 yılı Temmuz ayında Beylikova kırsalında çıkan yangının ise NTE ruhsat alanına uzak bir mesafede ve doğal sebeplerle çıktığı hususu yetkili makamlarca açıklanmış olup, bahse konu iddialar asılsızdır.